

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Valmieras novada pašvaldības 2025. gada 11. decembra saistošajiem noteikumiem Nr.167

“Par pabalstiem un sociālajām garantijām Valmieras novadā”

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Informācija
Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Valmieras novada pašvaldības dome 2023. gada 26. oktobrī pieņēma saistošos noteikumus Nr. 105 “Par pabalstiem un sociālajām garantijām Valmieras novadā” (turpmāk – SN 105). Saistošo noteikumu piemērošanas gaitā tika secināts, ka ir nepieciešami precizējumi, labojumi, kā arī būtiski un apjomīgi grozījumi saistošajos noteikumos, līdz ar to tika izstrādāts jauns saistošo noteikumu “Par pabalstiem un sociālajām garantijām Valmieras novadā” projekts (turpmāk – SN projekts). 2024. gada 4. maijā stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumos Nr. 857 “Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 857), saistībā ar kuriem ir noteiktas sociālās garantijas un atbalsts bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas un pilngadīgajai personai. Līdz ar minētajiem grozījumiem ir mainījies SN 105 izdošanas tiesiskais pamatojums, un veicami arī attiecīgi precizējumi. Saistībā ar minēto SN projektā tiek noteikts, ka atbalsts bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas un pilngadīgajai personai tiek noteikts MK noteikumos Nr. 857 noteiktajā kārtībā, un pabalsta apmērs tiek noteikts atbilstoši Ministru kabineta noteikumos Nr. 857 noteiktajam minimālajam apmēram, izņemot par pabalstu ikmēneša izdevumiem, kas SN 105 tika noteikts lielāks nekā MK noteikumos Nr. 857. SN projektā netika iekļauti noteikumi par ēdināšanas atvieglojumiem izglītojamajiem Valmieras novada pašvaldības izglītības iestādēs, jo 2024. gada 25. jūlijā tika pieņemti SN Nr. 137 “Par ēdināšanas maksas atvieglojumiem Valmieras novada administratīvajā teritorijā esošajās izglītības iestādēs”, t.sk., arī par ēdināšanas maksas atvieglojumiem izglītojamajiem, kuri apgūst izglītību privātajās izglītības iestādēs. Bet minētajos SN Nr. 137 netika atrunāti noteikumi par ēdināšanas maksas atvieglojumiem ārpusģimenes aprūpē esošajiem bāreņiem vai bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, par kuriem lēmumu ir pieņēmusi bāriņtiesa un kuri izglītību apgūst citos Latvijas novados, līdz ar to SN projektā ir noteikta kārtība ēdināšanas pabalsta noteikšanai un piešķiršanai

		ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem vai bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, par kuriem lēmumu ir pieņēmusi bāriņtiesa un kuri izglītību apgūst citās Latvijas novadu izglītības iestādēs. SN projektā ir precizēti noteikumi par pabalstu piešķiršanu aizgādņiem, jo 2025. gadā šāds pabalsts tika izmaksāts pirmo reizi, un līdz ar to prakse atklāja nepieciešamību precizēt/mainīt SN 105 noteikto kārtību. Ar minētajiem grozījumiem aizgādņim turpmāk tiks izmaksāts viens pabalsts neatkarīgi no aizgādībā esošo personu skaita, turpretim aizgādņim, kuram aizgādībā esošā vai esošās personas atrodas ilgstošas aprūpes institūcijā, pabalsta apmērs ir mazāks, proti 100,00 <i>euro</i>, savukārt, ja aizgādībā esošā vai esošās personas nedzīvo institūcijā, tad pabalsts tiek noteikts 250,00 <i>euro</i> gadā. SN projektā ir precizēta ar administrēšanu saistītā procedūra ērtākai pabalstu izmaksai. SN projektā paredzētas izmaiņas pabalstiem audžuģimenei: 1)palielināts pabalsts audžuģimenei bērna uzturam: - 425 <i>euro/mēnesī</i> par bērnu līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai; - 500 <i>euro/mēnesī</i> par bērnu vecumā no septiņiem ; 2)palielināts pabalsts audžuģimenei bērna apgērbā un mīkstā inventāra iegādei nosakot to 30 procentu apmērā (noapaļotus līdz veseliem <i>euro</i>) no Centrālās statistikas pārvaldes publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī; 3)ietverts jauns pabalsts audžuģimenei veselības uzlabošanai. Palielināts pabalsts bērna piedzimšanai no 200 <i>euro</i> uz 500 <i>euro</i>, par katru bērnu. Pabalsts 500 <i>euro</i> apmērā un izmaksu kārtība attiecināma bērniem, kuri dzimuši sākot no 2026.gada 1.janvāra.
Fiskālā ietekme pašvaldības budžetu	uz	Pašvaldība gan 2024. gadā, gan arī 2025. gadā ir nodrošinājusi SN 105 noteikto pabalstu piešķiršanu un arī izmaksu. Budžeta izpilde kopā 2024. gadā 1 605 776,00 <i>euro</i>, savukārt, 2025. gada deviņos mēnešos 1 320 979,00 <i>euro</i>. Pabalstu izmaksām 2026.gadā viennozīgi būs ietekme uz Pašvaldības budžetu, jāplāno pieaugums. Pabalstu izmaksu apmērs, saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma nosacījumiem, piesaistīts procentuālā apmērā, noapaļojot līdz veseliem <i>euro</i>, no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnē publicētai minimālo ienākumu mediānai uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī. Mainoties ienākumiem valstī, ko mēra ar ekvivalento mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu, ja to mediāna pieaug, tad palielinās arī minimālo ienākumu sliekšnis un atbilstoši visi šim līmenim piesaistītie sociālie pabalsti. Ienākumu mediānas apmērs 2026. gadā – 850,02 <i>euro</i> 2025. gadā – 754,74 <i>euro</i>. Pašvaldība nav samazinājusi noteikto pabalstu apjomu, iespējams samazināsies izdevumi saistībā ar pabalstu aizgādņiem, jo ir precizēti piešķiršanas noteikumi, bet 2026. gadā, uzsākot administrēt jaunu pabalstu, kas ir pabalsts veselības uzlabošanai audžuģimenēm, jāplāno izdevumi aptuveni 13 600,00 <i>euro</i> gadā.

Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	Noteikumi attiecas uz sabiedrībai nozīmīgas jomas regulējumu – pamatvajadzības, sociālā palīdzība, pabalsti. Noteikumu ietekmju vērtējums: sociālā ietekme – tieša ietekme, pašvaldības sniegtais atbalsts un nodrošinātās sociālās garantijas palīdzēs noteiktajām mērķgrupām uzlabot sociālo situāciju, atbalstu patstāvīgas dzīves uzsākšanai un funkcionēšanai, finansiāls atbalsts pabalstu veidā dod iespēju uzlabot dzīves kvalitāti; ietekme uz vidi – nav tiešas ietekmes; ietekme uz iedzīvotāju veselību – viennozīmīgi SN projektā ietverto pabalstu piešķiršana un izmaksa ietekmē arī katra mērķgrupas indivīda veselību, jo īpaši mazaizsargātajām personu grupām ir nepieciešams un būtisks valsts un pašvaldības atbalsts. Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā – nav tiešas ietekmes.
Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Lēmumu par saistošajos noteikumos noteikto sociālo garantiju nodrošināšanu Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde pieņem viena mēneša laikā, ja noteikumos nav noteikts cits termiņš. Valmieras novada Sociālo lietu pārvaldes lēmumus var apstrīdēt Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā. Pašvaldības domes lēmumu Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā.
Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saistošo noteikumu projekts nerada ietekmi (nepalielina vai tieši nesamazina apjomu) funkciju izpildei, Pašvaldībai nodrošinātais cilvēkresurss ir pietiekams un nav nepieciešama jaunu institūciju vai darba vietu izveide.
Informācija par izpildes nodrošināšanu	Noteikumu izpildē iesaistīta Valmieras novada Sociālo lietu pārvalde, Valmieras novada Dzimtsarakstu nodaļa, Valmieras novada Bāriņtiesa, Valmieras novada Centrālās pārvaldes struktūrvienības “Finanšu un ekonomikas nodaļa” un “Grāmatvedības nodaļa”. Nav paredzēta jaunu institūciju izveide vai esošo likvidācija, reorganizācija. Izpildei nepieciešami resursi tiek paredzēti Pašvaldības budžeta ietvaros.
Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir nepieciešams norādītā mērķa sasniegšanai.
Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Atbilstoši Pašvaldību likuma 46. panta trešajā daļā noteiktajai kārtībai, saistošo noteikumu projekts no 13.10.2025. līdz 28.10.2025. un no 24.11.2025. līdz 09.12.2025. publicēts Valmieras novada pašvaldības mājaslapā: www.valmierasnovads.lv , sadaļā “Sabiedrība” - “Sabiedrības līdzdalība” - “Publiskās apspriešanas” - “Saistošo noteikumu publiskās apspriešanas”. Publikācijā norādītajā laika periodā netika saņemti viedokļi. Saistošie noteikumi skatīti un apstiprināti Valmieras novada pašvaldības domes ārkārtas sēdē 2025. gada 11. decembrī.

	Saistošie noteikumi piemērojami ar 2026. gada 1. janvāri.
--	---

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks